

FAJVÉDELEM ÉS BÜNTETŐJOG

ÍRTA:

D^r ANGYAL PÁL

EGYETEMI PROFESSZOR,
A MI TUD. AKADÉMIA RENDES TAGJA

ATTILA-NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPEST

A feladat, mellyel foglalkoznom kell, nem tartozik a legkönnyebbek közé.

Nem először azért, mert egy napjainkban, erősen homlok-térbe került problémához: a fajkérdéshez vezet el, mely – bármely szemszögből nézzük is – rendkívül bonyolult.

Nem másodszer azért, mert a faj-fogalom meghatározásánál s még inkább a fajok értékelésénél még a legszigorúbb tudományos kutatás is politikai célok szolgálatába szegődik s bármennyire kíván is a tudomány parancsolta objektív keretek között maradni, nem egyszer prekoncepiált gondolatok rajbjává lesz.

De nehéz végül a feladat azért is, mert a fajnak jogi regulázása s a fajvédelemnek büntetőjogi alátámasztása rendkívüli óvatosságra int, amennyiben egy-egy elhamarkodott, következményeiben kellően meg nem fontolt jogszabály életbehívása és végrehajtása több kárt okozhat az államnak, sőt a védelemben részesíteni kívánt fajnak, mint amennyi előny az ily védelemhez fűződhetik.

Részemről jelen tanulmányom során arra törekszem, hogy: 1. a fajkérdést – bonyolult volta ellenére – tölem telhetőleg megvilágítsam; 2. hogy a problémával politikamentesen és tehát semmiféle irányzattól magamat befolyásoltatni nem engedve: tárgyilagosan foglalkozzam; és 3. hogy – főleg a magyar viszonylatok szem előtt tartásával – megállapítsam: vajjon juttatható-e szerep a büntetőjognak a fajvédelem terén.

I. A fajvédelemnek büntetőjogi eszközökkel való erősítése az európai államokban eddig ismeretlen fogalom volt. – Az Északamerikai Egyesült Államokban a néger-kérdés megoldására törekvés a közigazgatási rendszabályokon felül szórványosan büntetőjogi intézkedéseket is életbehívott. A fehér lakosság ugyanis a néger faj szaporaságában, igénytelenségében, gyors vagyonosodásában: magára nézve súlyos veszélyt lát s ezért gyűlölettel fordul a színesek ellen s mindenképpen megalázásukra törekszik. Az Egyesült Államokban a rabszolga-behurcolás eredményeként már 1800 körül egymillióra rúgott a négerek száma, mely szám ma elérte a 12 milliót. Egész Amerikában közel 20 millió

néger él. – Afrikában kb. 92 millió a négerék száma. Különösen súlyos a helyzet a Délafrikai Unióban, hol másfél millió fehér-bőrűvel szemben, közel öt millió színesbőrű áll. – Mindazonáltal itt is inkább közigazgatási és társadalmi téren igyekeznek a fehérek uralmukat s vezető szerepüket biztosítani. A faj büntetőjogi védelmének gondolata a legutóbbi időkben Németországban, a Harmadik Birodalom megalapítása óta lett gyakorlatiassá. – Amikor általánossá lett a „Volksgemeinschaft ist Blutsgemeinschaft” tétel s a Parteiprogramm 4. pontja, kimondotta, hogy teljes jogú német állampolgár csak az lehet, kinek ereiben német vér csergedez, szinte önként alakult ki az árja-faj védelmét célzó jogi s ezek sorában büntetőjogi intézkedések kiépítésének terve. – A porosz igazságügyminiszternek „Nationalsozialistisches Strafrecht” című 1933-ban kiadott emlékirata idevágólag a következő megokolással szolgál: „Megállapítható a történelemből, hogy a faj romlása a nép pusztulásához vezet; viszont megállapítható az is, hogy oly népek, melyeknek sikerült idegen népfajtoktól, főleg a zsidóktól megszabadulni: magas fejlődést értek el.” Az emlékirat itt idézi Franciaországot, hol a fejlődés 1394-ben a zsidók kiűzése után indult meg, s hivatkozik Angliára, hol 1291-ben, szintén a zsidók kiszorítása után erősödött meg az állami és társadalmi élet. – Kiemeli az emlékirat, hogy az állatok természetes ösztöne szintén fajuk tisztaságának, fenntartására irányuló életrendet vált ki. A még ma is többhelyütt helyeselt az a tétel, mely szerint: aki embervonást hord magán, a többivel egyenlő: kárhóztos tanítás, mert következetes keresztülvitelében tönkre teszi a fajt s a nép életerejét: „zerstört die Rasse und damit die Lebenskraft des Volkes”. A nemzeti szocialista állam első rendű feladatának tekinti tehát, hogy a Németországban századok óta folyó fajkeveredésnek gátat vessen, s arra törekedjék, hogy a német népet, még mindig jellemző északi vér, visszanyerje nemes veretét. – Ez a törekvés termelte ki az ú. n. Auf-nordnung gondolatát, melynek első követelménye, hogy a német vérbe ezentúl zsidó, néger s más színes faj vére ne keveredjék. – A keveredésnek e tilalma az emlékirat szerint büntetőjogi szankció alá helyezendő olyképpen, hogy büntetéssel sújtassék oly vérközösséghez, vagy fajhoz tartozóval való nemi érintkezés, amelyet a törvény a keveredés szempontjából nem tart kívánatos verközösségnek, vagy fajnak. Ez a rendszabály nem vonatkoznék az ezidőszerint fennálló kevert fajú házasságokra, a jövőre azonban tilalom alá helyezendő az ily házasságok kötése. Az emlékirat elismeri, hogy az árja és nemárja faj fogalmai határozatlanok, miért is ezeknek meghatározása törvénybe nem vehető fel, ezért választandó az „Angehörige fremder Blutsgemeinschaften” kifejezés és pedig éppen a zsidókra tekintettel, mert – úgymond az emlékirat – a zsidók nem fajt, hanem egy nagy faj-

keverékei képviselnek, mely a több százados beltenyészet következtében vérközösséggé lett. Ugyanígy lehet és kell német vérközösségről is beszélni, mert a németek szintén mint fajkeverék nyertek különállást. Flittner szerint: „Heutzutage ist jedes Volk ein Rassenmisch-masch” (v. ö. Gerichtssaal 1934. évf. 243.). – E gondolatmenet három bűncselekmény konstrukcióhoz vezet, melyek a következők:

1. *Rasseverrat*. Fajárulás címen büntetendő minden nemi keveredés – „jede geschlechtliche Vermischung” – a német és idegen fajú között, s e cselekmény mindkét elkövetővel szemben büntetés alá vonandó. – Az ily tiltott nemi érintkezés büntetendőségét nem zárja ki az a körülmény, hogy a felek óvószert használtak. Különösen súlyos büntetés éri a fajárulás büntetendőségét idegen fajú elkövetőjét, ha ez idegen fajhoz tartozóságát a másik fél előtt csalárdul elhallgatta, mikor is közönbös, hogy a nemi érintkezés házasságon belül, vagy kívül ment végbe. – Még súlyosabb a büntetés, ha az idegen fajhoz tartozó, a másik felet csalárd tévesztéssel házasságon kívüli nemi érintkezésre, vagy éppen házasságkötésre vette rá. Magánjogilag a kevert házasság kötése semmisségi ok.

2. *Verletzung der Rassenehre*. – Az emlékirat különleges jelentőséget kölcsönöz a fajbecsület fogalmának, s megállapítja, hogy a fajbecsület megsértése is bűncselekménnyé teendő. Nem kétséges ugyanis, hogy mélyen sérti, a népérzületet, ha például egy német nő négerrel szemérmetlen módon viselkedik. A büntetés alkalmazásának mégis feltétele legyen, hogy az ily szemérmetlen viselkedés nyilvánosan történt legyen s a népérzület durva megsértésével járjon. Példaként hozza fel az emlékirat, e bűncselekmény tényálladékaiként: ha egy német nő négerrel nyilvános helyen szemérmetlen táncot lejt. – E rendelkezést az emlékirat csak a színes fajúakkal való elkövetésre korlátozza.

3. *Rassengefährdung*. A fajromlás megakadályozása céljából szükség van az emlékirat szerint oly kerettörvényre, mely minden egyéb – a német vérközösség tisztántartása és nemesítése érdekében kiadott – törvény ellen irányuló támadást büntetés alá von. Így midőn a Parteiprogramm 8. pontja az idegen fajnak bevándorlását tiltja; az e tilalom ellen vétő, büntetéssel sújtandó. – A kerettörvény szövegébe a „zur Reinhaltung und Veredelung der deutschen Blutsgemeinschaft” kifejezés felvételét javasolja az emlékirat, mert ezzel kihangsúlyozható a nemzeti szocialista állam célja, mely nem egyéb, mint hogy a német vérközösségben ismét a legértékesebb réteg: „das nordische Blut”, jusson fokozott mértékben érvényre. – Az ily keret-törvény megnyitja a lehetőségét annak, hogy büntetés érje azt, ki a fajnemesítés érdekében kifejti hatósági felvilágosító intézkedések-

kel szemben rosszhiszemű ellenagitációl fejt ki; az ily ellenmozgalom szereplőinek megbüntetése annál szükségesebb, meri – mint az emlékirat panasolja . sajnos még ma is akad író, ki a fajkeveredés mellett emel sőt, sőt azt vitatja, hogy az európai kultúra fellendülése akkor vette kezdetét, amikor a nép-vándorlás után bekövetkezett a fajok keveredése.

Íme ez a német terv, mely ezidőszerint e minőségében egyedülálló a világon.

II. Az előadottak alapján önként tolnak előtérbe a következő kérdések: utánzásra méltó példát statuál-e a német elgondolás? alkalmas s az igazságosság és célszerűség követelményeinek megfelelő eszköz-e *egyáltalában* a büntetőjog a faj védelemnek? s vajjon kívánatosnak s helyesnek mutatkozik-e az ismertett német tervezetnek – habár módosítással – a hazai jogrendszerbe átültetése?

1. A német álláspont helyessége mellett az emlékirat megjelenése után, 1933. évi június 28-án *dr. Frick* porosz belügyminiszter ugyan szenvedélyes igazoló beszédet tartott, melynek befejezésekor hangsúlyozottan emelte ki, hogy: „Wir müssen wieder den Mut haben, unseren Volkskörper nach seinem Erbwert zu gliedern, um dem Staat geeignete Führer zur Verfügung zu stellen⁴, de hozzáteszi: „Wenn andere Völker und volksfremde Elemente uns auf diesem Wege nicht folgen wollen, so ist das ihre Sache” (v. ö. Volk und Rasse 8. évf. 142. L). – Bár nem kétséges, hogy valóban minden állam a maga viszonylatainak szem előtt tartásával ítéli meg s értékeli helyzetét, midőn törvényt alkot, de viszont nem egyszer fordult s fordul elő, hogy az állam – engedve bizonyos politikai áramlatnak – idegenből átvesz oly jogi rendelkezést, mely sokszor önmagában sem helyes, vagy bár talán meg is felel az azt *életbehívó* állam törekvéseinek, de nem juthat összhangba az átvevő állam jogi és társadalmi rendjével, mert a két állam kulturális, gazdasági, politikai s egyéb szemszögből erősen különbözik egymástól s így amely intézmény az egyik államban talán megfelelő és helyes, az a másokban éppen nem szolgálja a célt, sőt, mert idegen testként nyomakodott be az állam szervezetébe, ott csak zavart idéz elő. Idevágólag mindenesetre figyelmet kíván *gróf Bethlen Istvánnak* a képviselőház közjogi bizottságában február 9-én tartott beszédjéből intelemként kicsendülő következő részlet: „a zsidókérdésnek német szisztéma alapján való megoldása ebben az országban a gazdasági és pénzügyi rendet egyik napról a másikra azonnal felforgatná, – és az egészen más következményekkel járna, mint Németországban”.

Erről az oldalról szemlélve problémánkat: mindenesetre megfontolásra int az a körülmény, hogy míg Németország népe

nagyban-egészen bizonyos faji egységre vél támaszkodni (v. ö. *Herbert Meyer*, *Rasse und Recht* című 1937-ben megjelent művét) annak ellenére, hogy az egyes nem képvisel tiszta fajiságot, mert mint *Hagemann* megjegyzi: a közép-európai ember s így a német is a népek sokszoros vándorlásai és eltolódást mozgalmainak produktuma, ú. n. *Mischungs- und Mengenprodukt* (v. ö. *Handwörterbuch der Kriminologie* II. k. 457.), – addig Magyarországon az ú. n. tiszta magyar faj rendkívül csekély számot képvisel. Nem érdektelen ehelyütt *Werböczy*-t idéznem, ki, midőn *Hármas Könyvének* III. rész 25. titulussal a jobbágyoknak nevezett falusiak állapotjáról és törvényeiről (*De villanorum, quos jobagyones nuncupamus, conditionibus et legibus*) beszél, a következőket közli: „Kiknek állapotja sokféle, mert némelyek magyarok, mások szászok és németek, mások pedig csehek és tótok . . . , akik a keresztény hitet vallják; ezenkívül némelyek oláhok és oroszok, némelyek pedig rácok vagy szerbek és bolgárok, kik a görög tévelygést követik; vannak ezenfelül jászok és kunok, kik királyi földeken telepedtek le és ott laknak és hasonlóképen a keresztény hitet vallják.”

A helyzet 1514 óta mindenesetre javult, mindazonáltal manapság sem lehet oly értelemben magyar fajról beszélni, mint ahogy a németek az árja fajhoz tartozóságot emelik ki. Helyesen állapítja meg *Krisztinkovich Antal* egy legutóbb megjelent tanulmányában, hogy: „a mai magyarság ezer éven át keveredett európai elemekkel” és hogy: „a honfoglaló ősök ivadéhai az évezredek keveredés folytán meggyarapodtak, a magukba olvasztott, jó magyarrá vált idegenfajúakkal, akiknek ereiben most már túlnyomóan magyar vér csörgedez”. (V. ö. *Magyar Rendőr* 1938. évf. 4. sz.). Nem érdektelen ezzel kapcsolatban *Darányi Gyulának* nemrég, – február 16-án, – tartott előadásában kiemelt az a tétel, hogy a magyaroknál ötven százalékban dinári típus fordul elő. –

Németországban, a védelem tárgya többé-kevésbé körülhatárolható: *faji alapon*, – nálunk a magyarságba beleolvadt sokféle faj a *nép- és nemzetegységet* teremtette meg s így hazánkban a védelem tárgya nem faji, hanem népi s nemzeti alapról nő ki. – De ha «nem azonos az az – egyébként jogi értékelés alá eső – érdek, melynek büntetőjogi védelméről szó van, akkor nem lehet – logikai hiba nélkül – azonos a védelem módja, ami más szavakkal annyit jelent, hogy a faj védelmét szolgálni hivatott német büntetőjogi szabályok nem minősíthetők nálunk utánzásra méltó mintának. – Nálunk szó lehet, s nézetem szerint kell is, hogy szó legyen a magyar *nép* védelméről: az egészségvédelem, gazdasági védelem, családvédelem formájában, – de nem lehet szó a magyar faj védelméről, mely – ha átvennők a

német gondolatot – odajuttatna, hogy nemcsak a zsidókkal, hanem az oláhokkal, tótokkal, szerbekkel és más itt élő, a magyar fajtól különböző fajbellekkel való nemi érintkezést is büntetőjogi tilalom alá kellene helyezni, ami úgy vélem, nem juthat eszébe a legfanatikusabb magyar fajvédőnek sem. –

Mindebből távolról sem kívánom azt a következtetést vonni le, mintha a történelmi, erkölcsi és kulturális szempontból magyar népegység védelmének gondolata, elutasítandó. – Ellenkezőleg! A fajvédelem ugyanis nemcsak a fajiság tisztántartására, hanem és inkább az idegen fajokkal szemben való védekezésre irányul s természetesen ott, lesz szinte életszükségletté, ahol más fajták a politikai, gazdasági, vagy társadalmi életben bizonyos túlsúlyra jutnak, vagy erre törekcsenek. – A fajiság lényegileg csak életstílust, hajlamirányokat ad, melyek az egyént az adott életszintérben másokkal szemben jobban felvérteznek, vagy a kiselejtezésnek könnyebben áldozatul vetik. – Bizonyos: akár alacsonyabb rendű, akár oly fajjal szemben való védekezés ellen, mely a nemzet törzsét s fenntartó elemét alkotó történelmi, erkölcsi és kulturális népegység veszélyére *jogosulatlan túltengő törekvéssel* lép fel s ily törekvéseket részben már meg is valósított: erkölcsi szempontból kifogás nem emelhető, míg az ily védelem erkölcsileg s jogilag megengedett eszközököt használ.”

2. Ezzel elérkeztem a második kérdés küszöbéhez, melyet imigyen vettem fel: alkalmas s az igazságosság és célszerűség követelményeinek megfelelő eszköze-e *egyáltalában* a büntetőjog a fajvédelemnek? – Ha e kérdésre meg akarom találni a helyes feleletet, azon kell kezdenem – mit ismét kérdés alakjában vetek fel – mi a büntetőjog feladata s belevonható-e e feladatkörbe a fajvédelem?

a) A büntetőjog feladata – az immár évszázados múltra visszatekintő, ez időszerint világszerre uralkodónak mondható fe]fogás szerint – rövid összefoglalásban – imigyen rajzolható meg: az egyéni és közösségi élet nyugalmának megteremtése és fenntartása céljából mellőzhetetlen az oly cselekmények visszaszorítása s ezek elkövetőinek fékentartása, melyek illetőleg, kik e nyugalom megzavarását idézik elő; e visszaszorítás és fékentartás nyilván az állam kötelessége, mely ennek teljesítése során egyfelül meghatározza azokat a cselekményeket, melyek a védelemisszükségéi vonal fölé emelkedett és tehát jogi védelmet igénylő érdekek sérelmét vagy veszélyeztetését vonják maguk után, másfelől kiépíti azoknak a jogkövetkezményeknek rendszerét, amelyekkel – részint ezeknek kilátásba helyezése (az ezekkel való fenyegetés), részint végrehajtásuk útján – hatályossá tehető a büntettesek elleni küzdelem. – Midőn az állam a büntetőjog e

feladatának teljesítését vállalja, a büntetőjog következményeket többrendbeli közelebbi cél szolgálatába állítja be; e célok: a megrögzött büntetettnek egyszersmindenkorra vagy hosszú időre kirekesztése a társadalomból, a fiatalkorú büntetett megjavítása, a beteg büntetett gyógyítása, a szenvedélyes büntetett megfékezése, az alkalmi büntetettnek észretérítése. – Tüzetesebb szemlélet eredményeként megállapítható, hogy a fajtisztaság ellen vétő, e kategóriák egyikébe sem állítható be, miért is, hogy a német irány igazolhassa magát: szembehelyezkedik az uralkodó nézettel s a büntetést fajvédelmi eszköznek minősíti s annak úgyszólván kizárólagos hivatását a káros elemek kiválasztásában véli felismerni: „Auslese der sozial Schädlichen zu treffen und sie unschädlich zu machen ... ist der eigentliche Straf-Zweck” (Hagemann, u. ö. Handwörterbuch der Kriminologie, II. k. 1934. 459. L, Stier, Das Recht als Kampfordnung der Rasse, 1934.). – A fajvédelem tehát – hacsak ki nem forgatjuk a büntetőjogot – mai szilárd állásából: nem igényelhet büntetőjogi beavatkozást.

De nem igényelheti a büntetőjog segítségét más okokon sem.

Mint mondtam: a büntetőjog feladata csak akkor megalapozott ha: 1. a törvényben meghatározott, szabatosan körülhatárolható érdeket ér sérelem, vagy veszély, 2. ha e sérelmet, vagy veszélyt, oly cselekmény okozza, mely tényálladékszerűen körülírható s megállapítása nem jár bizonyítási nehézségekkel.

ad 1. Ami az első feltételt illeti, rá kell mutatnom arra, hogy míg a büntetőjog részéről eddig védett érdekek tartalmi elemei s határai tekintetében semmiféle nehézséggel nem találkozunk (az élet, testi épség, szemérem, becsület, vagyon, valamint a legkülönbözőbb közjavak: leszűrődött, szoros keretekkel határolt érdekek), – addig a faj-fogalom s annak mellékhatásai még ma is a tudomány legvitatottabb problémái közé tartozik.

Bár nem feladatom, mégis nem lesz talán felesleges, ha rövid vázlatban eszmetörténeti áttekintést nyújtok a fajt érdeklő felfogásokról (idevágólag alapul vettem *Hertz*, hallei professzornak Rasse című tanulmányát, v. ö. Handwörterbuch der Soziologie, 1931. 458. s köv. 1. s. az ott idézett irodalom.). –

Az egyes népek testi és szellemi tulajdonságainak különbözősége s eltérő volta már a legrégibb időkben feltűnt. Ezt az eltérést majd öröklődő faj-jellegre vezették vissza, majd népjellegzetességnek tulajdonították, melyet hagyomány, nevelés, törvények s a környezet alakítanak ki.

Az antik elméletek szerint a népkülönbségek oka: a temperamentum, mely a klímától függ (így Hyppokrates, Arisztoteles, Polybyos); mások úgy vélik, hogy a differenciálódást a törvé-

nyek s társadalmi formák idézik elő (így Platón); van nézel, mely a földrajzi adottságokra s főleg a közlekedésre vezet vissza a különbségeket (így Thukydides, Kphoros, Strabo), sőt nem egyedülálló az a felfogás sem, mely a csillagok állásával hozza összefüggésbe a népkülönbségeket (Ptolemaeus.).

Nem érdektelen, hogy *Aristoteles* a rabszolgaság intézményének igazolását abban látja, hogy a barbárok testileg s szellemileg kisebb értékűek a görögöknél, leigázásuk tehát megengedett.

Platón ugyan ellene fordul *Aristoteles* e tételének, de azt ő is vitatja, hogy a magasabb osztálybeliek nemesebb anyagból valók.

A klíma és csillagvilág befolyásának hite tovább élt s még a középkorban, sőt a humanizmus korában is talált követőkre.

Bodin az éghajlat befolyását emeli ki, *Hűmé, Kant, Herder*, a veleszületett sajátosságokra helyezik a súlyt, *Montesquieu, Herder*, a geográfiai tagozottságnak tulajdonítanak jelentőséget (ez a felfogás alapja különben a modern anthropogeográfiának *Ritter*-nél s *Ratzel*-nál); *Buckle* a természeti tényezők hatását vitatja; *Taine* pedig történet szemléletét három tényezőre alapítja: a fajra, a környezetre s a szerzett sajátosságokra.

Mindezek a felfogások csupán interpretatív teóriák, amennyiben arra törekszenek, hogy felkutassák a nemzeti s népi jellegzetességek eredetét.

Értékelő szemszögből elsőnek *Boulinvilliers* foglalkozik a problémával, a XVIII. században. Kimutatni törekszik, hogy a francia nemesség a frank hódítók leszármazottja, viszont a harmadik rendet, a leigázottak sarjai alkotják. – *Boulinvilliers* e tanításával nyilván politikai célt kívánt szolgálni: a nemesi jogokat igyekezett megalapozni.

A fajproblémával való foglalkozásra élenkítőleg hatott az indógermán nyelvrokonság felfedezése, majd a darvinizmus; rövidesen kialakulnak a modern fajelméletek, melyeknek tartalmi elemeire észrevehető befolyást gyakoroltak a szociális és politikai ellentétek.

Gobineau 1853-ban megjelent „*Essai sur l'inégalité des races*” című művében nyíltan bevallja, hogy annak megírására a demokrácia elleni gyűlölet s a lezajlott forradalmak benyomásai vezették.

Vacher de Lapouye a szelekció jelenségét a faj-ideákkal kombinálta, megalapítja az anthroposzociológiát s behatóan foglalkozik a fajromlás okaival.

Angliában *Disraeli* ír a fajok történeti jelentőségéről, szintén elég irányzatosan.

Különösen Németországban vett nagy lendületet a faj-irodalom, mely leplezetlenül a germán faj nagyobb értékiségének kimutatását tűzte ki célul.

Messze vezetne, ha *Wagner*-tól és *Schemann*-tól kezdve napjainkig részletesen kívánnék foglalkozni a német fajirodalom tanításával, így csupán néhány író álláspontját érintem.

Otto Ammon statisztikai adatokra támaszkodva hirdeti, hogy a legerősebb fajrontó tényező a városi élet.

Ludwig Woltmann a génie faj-jellegét kutatja; tétele, hogy: „die ganze europäische Zivilisation, auch in den slawischen und romanischen Ländern, ist eine Leistung der germanischen Rasse”. S amikor kénytelen elismerni, hogy sok genie fajkeveredés terméke, kijelenti, hogy: „Dante, Raphael, Luther usw. sind Genies, – nicht weil sie, sondern trotzdem sie Mischlinge sind. Ihre geniale Anlage ist das Erbteil der germanischen Rasse!”

Hans Günther, fajbiológus, Jenában a szociálanthropologia professzora, különösen Rassenkunde des deutschen Volkes és Rassenkunde des jüdischen Volkes című 1930-ban megjelent munkáival tűnik fel, melyekben a homo nordicus elsőbbségét vitatja.

Az *amerikai írók* minden törekvésüket a színes fajok alacsonyabbrendűségének kimutatására irányítják (így *Madison Grant*, *Lothrop Stoddard*). – Többször hangoztatott tételük, hogy: a néger nem ember, tehát rabszolgaságba vetése igazolt; a néger az Istentől elátkozott emberek utóda. Káin-jegyvet visel magán. –

Nem mellőzhetem még az egyik – éppen a mi tárgyunkunk nézőszögéből – igen jelentős kérdésben való állásfoglalások ellen-tétére vonatkozó figyelmeztetést. –

A mai német irodalom általában azt a nézetet vallja, mely szerint a fajkeveredés degenerálódásra s a kultúra pusztulására vezet. Ezzel szemben igen tekintélyes írók – a régebbiek közül *Treitschke*, az újabbak sorában *Kretschmer*, a fajkeveredésben a kultúrhaladás egyik leghatalmasabb tényezőjét vélik felismerni. – így *Kretschmer* szerint az új európai kultúra szempontjából rendkívüli nagy jelentőségű a „nordischalpine Vermischungszone”. A homo nordicus jellemében s ügyességben kiváló – úgy mond – de relatíve igen szegény a találékonyságban s a kulturális produktivitásban, tehát más értékes fajbelivel való keveredésre szorul. – Közvetítő álláspontot foglal el *Reibmayr*, ki annak a nézetnek híve, mely szerint a kultúra haladását a keresztezés és beltenyészés szabályszerű felváltása hivatott biztosítani.

E rövid vázlatból megállapítható, hogy a fajproblémával foglalkozó, merőben tudományos elméletek úgy számban, mint

jelentőségben messze visszamaradnak az értékelő s inkább politikai célt szolgáló teóriák mögött. Ez utóbbiaknak legnagyobb fogyatkozása, hogy a természettudományi tételekkel minden kritika nélkül átviszik s érvényesítik a szellemtudományoknak egészen más módszereket kívánó területére.

Nem hagyhatom említés nélkül végezetül azt a tényt, hogy még a fajok fogalmi s megkülönböztető ismérvei s ezeknek egymással való viszonylata tárgyában sincs megegyezés a tudományban.

A meghatározások nagy többsége ugyan az öröklődő ismerveket emeli ki, mint a fajfogalom gerincét, – így *Grosse* szerint: a faj oly emberek nagyobb csoportja, kik meghatározott, velük -született testi és szellemi alkat öröklődő közös birtoka következtében, egymással kapcsolatban, más ilynemű csoportoktól eltérő jellegzetességet hordanak magukon, – vagy *Hans Günther* szerint: a faj oly embercsoport, mely az azt jellemző testi és lelki tulajdonságuk sajátos egysége folytán minden más embercsoporttól különbözik s mindig, ismét csak magához hasonló egyedeknek ad létet, – ám e meghatározásokkal szemben nem csekély számmal vonulnak fel tekintélyes kutatók, kik kétségbe vonják a szellemi fajtulajdonságuk létét, illetve ezeknek a testi ismervekkel való korrelativitását, sőt *Ratzel* egyenesen kijelenti, hogy: „Es gibt nur eine einzige Menschenart, deren Abwandlungen zahlreich sind, aber nicht tief gehen”, majd így folytatja: „Die Rasse hat mit dem Kulturbesitz an sich nichts zu tun”; *Felix von Lnsyhau* is annak a nézetnek híve, mely szerint: „Es gibt keine wilden Völker, – es gibt nur Völker mit einer anderen Kultur als die unsere”, s ugyanő vitatja, hogy az egyes fajok közötti különbség, – főleg morális és intelligenciális szempontból korántsem oly nagy, mint az ugyanazon fajhoz tartozó egyedek között. – Ennek a nézetnek hívei többek között: *Hettner*, *Vierkandt*, *Schmidt*, *Thurnwald*, a filozófusok sorában: *Jodl*, a historikusok körében: *Eduard Meyer*, s a szociológusok részéről: *Max Weber*.

Luschau szerint az a tétel, hogy a fajkeveredés degenerál: „törichte Fabel”, s ugyanő tagadja a szellemi fajtulajdonságok létezését annál is inkább, mert példákkal igazolja, hogy egy-egy nép jellegzetes szellemi tulajdonságait a klíma, a szociális környezet s egyéb tényezők termelik ki; hivatkozik többek között az izraelitákra, kik egykor mint barbár harcosok törtek be Kánaánba, később békés paraszttokká lettek, végül mint kereskedők tűntek fel. A fajkeveredés előnyös tulajdonságait emeli ki *Darányi Gyula* is előbb idézett előadásában. Hivatkozik egy angol tudósra, ki abban látja a világbéke eszményképét, ha az összes fajok egybekeverednének, ami természetesen lehetetlen. Hogy

az egyes keveredések mily kedvező eredménnyel járnak, erre *Darányi* a néger eredetű Dumas példájára hivatkozik. Nem érdektelen *Orsós Ferenc*-nek „Fajunk sorskérdései” címen röviddel ezelőtt megjelent rendkívül értékes tanulmányának az a megállapítása, hogy: „a gének általában egységesen is gyengülhetnek a túleröltetés folytán, úgy hogy ha bárhogyan kombinálódnak is, az egymást követő generációkban kimagasló új kombinációkat, egyedeket nem termelnek” (v. ö. Nemzeti Figyelő 1938. február 20. szám.). – Egyébként *Flitner* a német tervezet egyik legszenvedélyesebb védője is kijelenti: „Es ist ein Irrtum, jede Kassenmischung als schädlich zu bezeichnen“⁴, (i. m. 244. L).

Maga *Hertz*, a mai német irány egyik legtekintélyesebb képviselője is kijelenti, hogy: „die Verschiedenheit bedeutet noch nicht absolute Verschiedenwertigkeit” és hogy „höhere Kultur wohl nur dort eigenwüchsig emporgesprossen ist, wo mehrere Rassen sich gemischt haben”.

Nem kívánok a szélsőséges, egymással a lényeges alapkérdésekben erősen szembekerülő elméletekkel kritikailag foglalkozni; ez nem is tartozik feladatom körébe, de mint a problémát, a büntetőjog síkjáról szemlélő, az alapfogalom határozatlanságának tényéből módomban áll a büntetőjogot érdeklő következtetést levonnom.

Mint mondtam: a büntetőjogi védelem csak szabatosan meghatározható jogtárgyakra terjedhet ki. Ám a fajtisztasághoz fűződő érdek alapjaként szereplő faj – az előadottakból megállapíthatóan éppen nem sorozható be – a szorosán körülhatárolható jogtárgyak közé, minélfogva büntetőjogi védelemben nem részesíthető, ami – újból hangsúlyozom, – nem zárja ki a jogvédelem egyéb eszközeinek igénybevételét.

ad 2. De nem volna helyes a fajtisztaságot sértő, vagy veszélyeztethető cselekményt bűncselekmény rangjára emelni azért sem, mert e cselekmények tényálladákszerű meghatározása leküzdhetetlen nehézségekbe ütközik s azoknak bizonyíthatása alig biztat sikerrel, hacsak meg nem nyitjuk annak lehetőségét, hogy az egyén legitímusabb életviszonyainak felderítésére a nyomozó közegeknek teljhatalom adassék. – Vajjon nem járna-e ez a társadalmi élet nyugalmanak kockáztatásával s nem okozna-e ezen az oldalon több kárt, mint amennyi problematikus haszon állna be a másik oldalon.

b) A büntetőjog feladatkörébe – nézetem szerint – a fajvédelem nem vonható be, mert – összefoglalva tételeimet – a faj nem sorozható be azok közé a jogtárgyak közé, melyek *büntetőjogi* beavatkozásra igényt tarthatnak, s mert az elkövetési tevékenység nélkülözi azokat az ismérveket, melyek a bűncselekmény törvényes fogalmát betöltő tényálladék tényálladákszerűsége-

gébe felvehető. A Rasseverrat cselek menyének büntetés alá vonása azért sem helyeselhető, meri végeláthatatlan sorát nyitná meg a zsarolásoknak.

III. Az utolsó kérdésre: juttatható-e szerep a büntetőjognak a fajvédelem terén magyar viszonylatban: a tagadó felelet egyenest következik az eddig elmondottakból s abból is, amire megelőzően már utaltam; a magyar faji viszonyok annyira eltérők a németekétől, hogy azok a büntetőrendszabályok, melyekkel a németek kísérleteznek, nálunk semmiesetre sem helyesek.

Szent István királyunk, Szent Imre herceghez intézett intelmeiben ugyan kijelenti: „In hospitibus ét adventitiis viris tanta inest utilitas” (a vendég és jövevény népekben nagy haszon van; v. ö. Szent István I. k. 6. fejj. bev. szavak), és hangsúlyozottan emeli ki, hogy: „Nam unius linguae uniusque moris regnum, imbecille ét fragile est” (gyöngé és töredékeny az egynyelvű és egyerkölcsű ország; v. ö. u. o. 3. bek.), mindazonáltal éppenséggel nem vitatható el a feltétlenül káros s a magyar nemzet létérdeke szempontjából nem kívánatos fajok s népelemek túltengő törekvéseivel szemben szükségesnek mutakozó, erkölcsileg is megengedett társadalmi s jogi védekezés kiépítésének időszerűsége. Nyilván hasonló elgondolás vezette *Krisztinkovics Antalt* is, midőn idézett tanulmányában kijelenti, hogy: „okos, céltudatos, előrelátó fajvédelemmel segítsünk magunkon”; és hogy: „a józanul értelmezett fajiség céltudatos védelmé”-nek feladata: „a fajt pusztító betegségek, elsősorban az egyke leküzdése és a magyar fajnak szellemi, testi és gazdasági erőiben mind magasabbra emelése”. – Amennyire nem juttatható szerep e téren a büntetőjognak, olyannyira jöhetnek szóba megfelelő magán- és közigazgatásjogi intézkedések, mint például, a bevándorlás megakadályozása, a kiutasítás, a rendőri felügyelet alá helyezés, a zárt szám rendszerének szélesebb keretben kiépítése stb. –; viszont az eddiginél nagyobb súly volna helyezendő a nemzetegységbe olvadt magyarság egészségügyi, erkölcsi, családi, és gazdasági megerősítését célzó pozitív védelemre. Ez a kérdés azonban kívül esvén feladatom körén, annak taglalásától felmentve érzem magamat.

Prohászka nagy püspökünk szavaival zárom tanulmányomat: „Nem a faj végett él az ember, . . . hanem azért él, hogy benne: hitében és szeretetében az egész nemzet lelkiisége magasabbra emelkedjék” (v. ö. Összegyűjtött munkái. XXII. köt. 346. l).